

Lerende leraren

BEKWAAMHEIDSEISEN
LEERKRACHTEN JONGE
KIND (GROEP 1-3)

Maart 2021

Lerende Leraren
Twente Professionele
Leergemeenschap
(PLG) Jonge Kind

Voorwoord

‘Spelen, de meest wezenlijke bezigheid van kinderen, verdient een centrale plek in het onderwijs, maar dit kan alleen als we voor ogen hebben hoe spel als voertuig kan dienen om de bedoelingen van het onderwijs (kwalificatie, socialisatie en subjectvorming) dichterbij te brengen.’ (Annerieke Boland, 2016)

De Professionele Leergemeenschap Jonge Kind van het kennisnetwerk Lerende Leraren Twente heeft in het schooljaar 2019-2020 met plezier gewerkt aan het ontwikkelen van uitgangspunten voor goed onderwijs aan Jonge Kinderen en een bekwaamheidsprofiel voor (startende) leerkrachten jonge kind. Hierbij is het uitgangspunt, dat jonge kinderen zich ontwikkelen en leren vanuit spel, leidend. Het Bekwaamheidsprofiel is gestoeld op (wetenschappelijke) pedagogische en onderwijskundige bronnen waarbij een holistische visie op ontwikkeling en kansen bieden voor alle kinderen leidend is. De kennis en kunde van de leerkracht speelt hierbij een doorslaggevende rol. Wij hopen dat dit bekwaamheidsprofiel zijn weg vindt in het werkveld en bijdraagt aan kansrijk en betekenisvol onderwijs voor jonge kinderen.

Het document sluit aan bij de startbekwaamheidseisen van de pabo waardoor een doorgaande lijn in ontwikkeling van basis- naar vakbekwaam gerealiseerd kan worden. Daarvoor is een lerende organisatie waarin leerkrachten *van* en *met* elkaar kunnen leren een belangrijke voorwaarde!

Wij wensen de gebruikers veel inspiratie en succes toe in de begeleiding van en het samen leren met leerkrachten jonge kind!

Met een hartelijke groet,

Namens Lerende Leraren, PLG Jonge Kind
Conny Reijns-Belvroy, MEd.
Gerdie Deterd Oude Weme

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Aanleiding	3
Doel	3
Toelichting bekwaamheidsprofiel (startende) Leerkracht Jonge Kind	3
Gebruik van het bekwaamheidsprofiel (BP)	4
Routekaarten voor gebruik Bekwaamheidsprofiel (BP)	5
1. Route: individuele begeleiding (startende) leerkracht jonge kind, focus op uitvoering in de praktijk	5
2. Route: gebruik in lerend netwerk/professionele leergemeenschap, focus op evidenced informed werken en verbinding theorie en praktijk.	6
A. Pedagogische Bekwaamheid	7
Pedagogische bekwaamheid leerkracht jonge kind, algemene beschrijving	7
Pedagogische Bekwaamheid, kennis	7
Pedagogische Bekwaamheid, kunde in de praktijk	8
a. Voorbereiden	8
b. Uitvoeren en organiseren	9
c. Evalueren en ontwikkeling	9
B. Vakinhoudelijke bekwaamheid	10
Vakinhoudelijke bekwaamheid, algemene beschrijving	10
Vakinhoudelijke bekwaamheid, kennis	10
C. Vakdidactische bekwaamheid	11
Vakdidactische bekwaamheid, algemene beschrijving	11
Vakdidactische bekwaamheid, kennis	11
Vakdidactische Bekwaamheid, kunde in de praktijk	12
a. Voorbereiden	12
b. Uitvoeren en organiseren	13
c. Evalueren en ontwikkelen	14
D. Brede professionele basis:	15
Brede professionele basis, algemeen 1	15
1. Plannen, organiseren, samenwerken en communiceren met collega's en anderen, algemene omschrijving	15
Brede professionele basis, algemeen 2	17
2. Bekwaam in algemene professionele en persoonlijke ontwikkeling, algemene omschrijving	17
Kunde	17
Literatuurlijst	18
Websites:	18

Inleiding

Aanleiding

'Hoe mooi zou het zijn om een instrument te ontwikkelen voor de begeleiding van een (startende) leerkracht jonge kind?' Begeleidingsinstrumenten zijn er genoeg, maar niet specifiek voor de (startende) leerkracht jonge kind! Deze vraag stelden de leden van de professionele leergemeenschap Jonge Kind (hierna te noemen als PLG JK) zichzelf om tegemoet te komen aan de vraag vanuit het werkveld om de (startende) leerkracht jonge kind zo optimaal mogelijk te begeleiden.

De vraag vormde de start voor dit bekwaamheidsprofiel (startende) leerkrachten jonge kind; ontdek nu in dialoog met de (startende) leerkracht jonge kind in je eigen organisatie hoe je tegemoet kan komen aan de ontwikkeling van de (startende) leerkracht jonge kind. Hopelijk kom je samen met je collega's in een flow van professionalisering! Daarmee wordt een krachtige basis gelegd voor *samen* professionaliseren en leren.

Doel

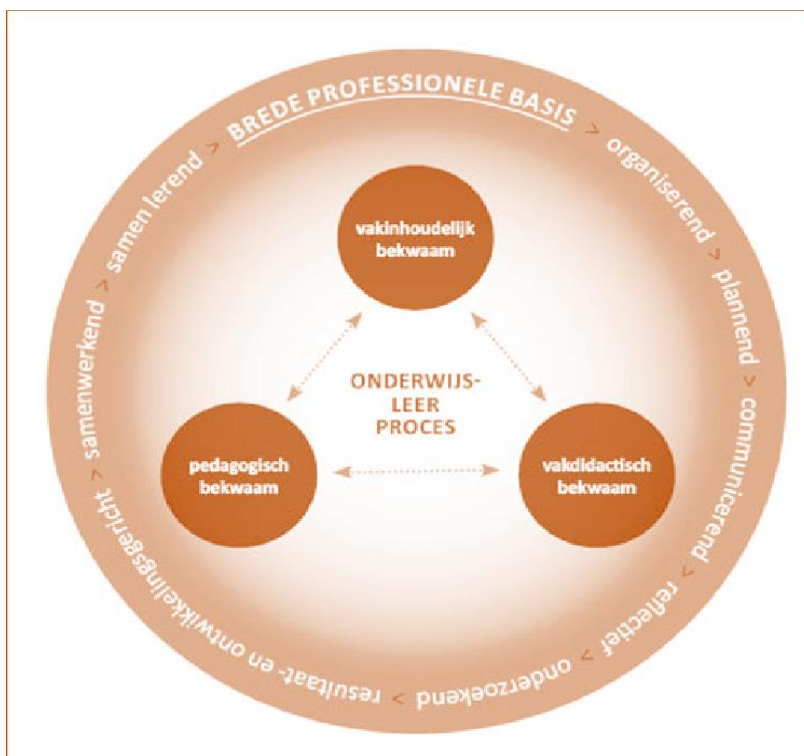
Het Algemeen Bekwaamheidsprofiel voor Leraren (PO raad, 2017) is omgezet naar dit Bekwaamheidsprofiel voor leerkrachten jonge kind. Het bekwaamheidsprofiel is bedoeld als een ontwikkelingsgericht instrument in de reflectie en begeleiding van (startende) leerkrachten jonge kind, biedt aanknopingspunten voor het gesprek met elkaar en kan ingezet worden bij de PDCA-cyclus van de kwaliteitszorg van de school/organisatie. Wanneer de (startende) leerkracht jonge kind 60% van de indicatoren van de bekwaamheidseisen heeft bereikt is zij Startbekwaam. Na drie tot vijf jaar zal bekeken worden of zij doorgegroeid is naar 80% beheersing van de indicatoren: Basisbekwaam. Om tenslotte uit te groeien naar 100% beheersing van de indicatoren; de leerkracht jonge kind is dan Vakbekwaam.

Toelichting bekwaamheidsprofiel (startende) Leerkracht Jonge Kind

De vernieuwde bekwaamheidseisen omvatten drie componenten: Pedagogische Bekwaamheid, Vakinhoudelijke Bekwaamheid en Vakdidactische Bekwaamheid. Elke component heeft een algemene beschrijving, een kennisdeel en een kunde-deel, waarbij laatstgenoemd onderdeel weer verdeeld is in drieën: 1) voorbereiden, 2) uitvoeren en organisatie en 3) evalueren en ontwikkeling.

Daarna zijn aspecten beschreven die noodzakelijk zijn voor de verdere professionalisering en ontwikkeling van een leerkracht jk, welke tezamen een brede professionele basis vormen. Hierbij valt te denken aan: Organiseren en Plannen, Communiceren, Resultaat- en Ontwikkelingsgericht en Onderzoeken, Samen werken en Samen leren en Reflecteren.

Daar waar men *zij of haar* leest in verwijzing naar de leerkracht jonge kind, mag men ook *hij of zijn* lezen.

Figuur 1 Bekwaamheidseisen leraar PO

Gebruik van het bekwaamheidsprofiel (BP)

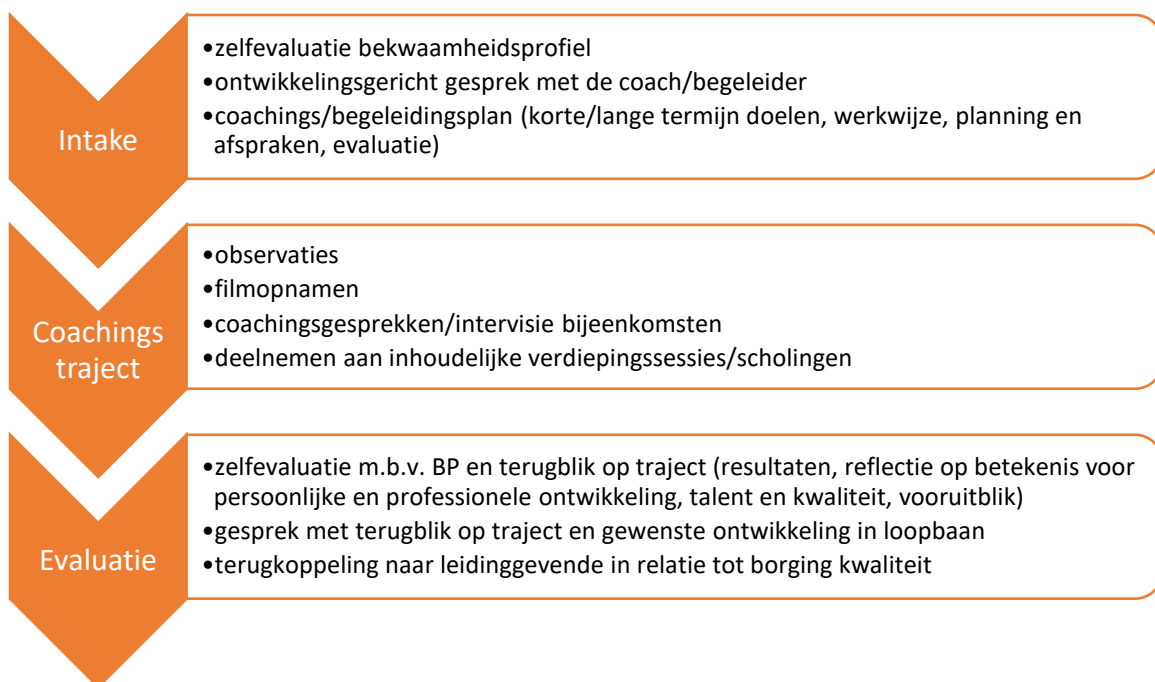
Het bekwaamheidsprofiel leerkracht jonge kind is te gebruiken op twee manieren:

1. Voor de individuele begeleiding van de (startende) leerkracht jonge kind.
De begeleider heeft kennis van zaken rondom theorie en praktijk van het jonge kind en het opleiden en begeleiden van leerkrachten. Vanuit het kennisnetwerk van Lerende Leraren streven we ernaar dit te laten doen door lerarenopleiders (het liefst geregistreerd bij de beroepsvereniging registratie lerarenopleiders, BRLO), maar ook begeleiders die verbonden zijn aan besturen, (beeld) coaches of intern begeleiders van de scholen of een collega met een Jonge Kind specialisatie. Zie ook de site van Lerende Leraren voor het begeleiden van startende leerkrachten (lerendeleraren.nl).
2. Voor lerende netwerken jonge kind binnen een schoolbestuur of de eigen organisatie.
De bedoeling is om in het gesprek met elkaar de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs aan het jonge kind te verdiepen en te versterken. De algemene omschrijvingen in het bekwaamheidsprofiel en bijbehorende kennisbases van de pedagogische, vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheden vormen hierbij het uitgangspunt. Ook de brede professionele basis kan als leidend thema worden gekozen, bijv. in de IKC ontwikkeling en/of de samenwerking met andere betrokken professionals. Het werken in een lerend netwerk draagt bij aan de concretisering van de visie en het leren van en met elkaar. Belangrijk bij deze werkwijze is dat er een (evt. externe) procesbegeleider met kennis en expertise van onderwijs aan jonge kinderen en kennis van het leren van professionals betrokken is. Daarnaast kan ter verdieping van de kennisbasis een expert worden gevraagd om kennis te delen over een bepaald onderwerp dat aan de orde is en de verbinding met de praktijk te maken.

Ook kan er hier een goede combinatie worden gemaakt met de productkaarten 'Leren van Spel', uitgangspunten voor een onderbouwde visie op het onderwijs aan jonge kinderen. (zie website Lerende Leraren, PLG JK)

Routekaarten voor gebruik Bekwaamheidsprofiel (BP)

1. Route: individuele begeleiding (startende) leerkracht jonge kind, focus op uitvoering in de praktijk.

2. Route: gebruik in lerend netwerk/professionele leergemeenschap, focus op evidenced informed werken en verbinding theorie en praktijk.

A. Pedagogische Bekwaamheid

Pedagogische bekwaamheid leerkracht jonge kind, algemene beschrijving

- a. De leerkracht jonge kind realiseert sensitieve en responsieve relaties met de kinderen waarbij zij vanuit welbevinden en betrokkenheid op een handelingsgerichte wijze kinderen ondersteunt en stimuleert in hun ontwikkeling.
- b. Zij biedt hierbij passende sociaal-emotionele en morele ondersteuning en zet hierbij geëigende opvoedingsmiddelen en vaardigheden in.
- c. Zij kan actief omgaan met sociale-en culturele diversiteit.
- d. Zij ondersteunt en stimuleert de ontwikkeling van de executieve functies in de dagelijkse activiteiten.
- e. Zij signaleert verschillen tussen leerlingen en observeert dit met geëigende middelen, zij kan het gedrag duiden vanuit de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling en handelt ontwikkelingsgericht, passend bij de ondersteuningsbehoefte van het kind.
- f. Het groepsklimaat is stimulerend, levert een bijdrage aan het welbevinden en de actieve betrokkenheid van kinderen en draagt bij aan de ondersteuning van sociale relaties en vriendschappen.
- g. Zij levert een bijdrage aan het ingroeien in onze democratische samenleving door kinderen te laten participeren in overleg en een eigen stem te geven (voorbereiding in burgerschapsvorming).
- h. Zij kan haar pedagogisch handelen afstemmen met haar collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van het kind verantwoordelijk zijn.
- i. Zij kan haar aanpak in pedagogische zin verantwoorden vanuit opvoedingswaarden en kan dit aanpassen aan de tijd.

Pedagogische Bekwaamheid, kennis

- a. Zij heeft kennis van de neurologische ontwikkeling, van verschillende ontwikkelingstheorieën, de samenhang in de ontwikkeling bij het jonge kind en de ontwikkeling van verschillende executieve functies die voor de onderwijspraktijk relevant zijn. Zij kan die kennis betrekken op haar pedagogisch handelen.
- b. Zij heeft kennis van de doorgaande lijn in sociaal-emotionele en morele ontwikkeling en weet die kennis te benutten bij de ondersteuning van de kinderen.
- c. Zij heeft kennis van pedagogische visies voor het onderwijs aan jonge kinderen en spel als kernactiviteit voor het leren van jonge kinderen en kan dit betrekken op haar eigen pedagogisch handelen.
- d. Zij heeft kennis over het inzetten van spelend leren in groep 3 als basis voor betrokkenheid in leren.
- e. Zij heeft kennis van risico's in de ontwikkeling van jonge kinderen, veelvoorkomende ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen en weet hoe zij hierin ontwikkelingsgericht preventief en curatief kan handelen in samenwerking met ouders en andere betrokkenen.
- f. Zij heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek en de visie van het onderwijs jonge kind van de organisatie waarin zij werkzaam is.

Pedagogische Bekwaamheid, kunde in de praktijk

a. Vorbereiden

1. De leerkracht jonge kind zorgt voor een positief pedagogisch klimaat door het geven van voldoende ruimte in combinatie met groepsregels.
2. Zij heeft een beeld van de onderlinge sociale relaties in de groep en weet hoe zij deze positief kan beïnvloeden.
3. Zij houdt rekening met het verschil in ondersteuningsbehoeften van de kinderen op groeps-, subgroep en individueel niveau.
4. Zij kan het gedrag van kinderen observeren met behulp van verschillende observatie- en toetsinstrumenten en duiden t.b.v. het aansluiten bij de persoonlijke ontwikkeling van het kind (autonomie en talentontwikkeling).
5. Zij weet hoe zij kinderen zodanig kan motiveren zodat zij optimaal kunnen profiteren van het onderwijsaanbod in de rijke speel/leeromgeving.
6. Zij is in staat om pedagogische ondersteuningsbehoeften en doelen te formuleren ter bevordering van sociaal-emotioneel leren en de morele ontwikkeling van kinderen.
7. Zij heeft zicht op de ontwikkelingsproblemen, heeft de ondersteuningsbehoeften van deze kinderen in beeld en stemt haar voorbereiding hierop af.
8. Zij weet in haar voorbereiding af te stemmen op de belevingswereld en op verschillen in sociaal-culturele achtergronden van kinderen.
9. Zij weet hoe zij burgerschapsvorming een plek kan geven in haar dagelijkse omgang en handelen met de kinderen.

b. Uitvoeren en organiseren	<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerkracht jonge kind is in staat om pedagogisch te handelen op basis van haar pedagogische relatie en handelingsrepertoire waardoor vertrouwen, emotionele veiligheid, ruimte en uitdaging geboden wordt voor alle kinderen. 2. Zij werkt preventief, sensitief en consequent aan een inclusief, positief en coöperatief groepsklimaat (door samenwerken, regels, routines en afspraken te hanteren) waardoor het emotioneel welbevinden van de kinderen geborgd is. 3. Zij leert kinderen sociale vaardigheden die het samenspelen en leren ondersteunen (bijv. via rollenspel, uitleg en inoefenen van gedrag), geeft instructie op het leren van gewenst sociaal gedrag. 4. Zij is in staat kinderen te ondersteunen in onderlinge communicatievaardigheden (luisteren, aandacht richten, empathisch vermogen, gepast reageren). 5. Zij ondersteunt actief de morele ontwikkeling van kinderen door voorbeeldgedrag te laten zien en incidenten te bespreken. 6. Zij heeft oog voor het welbevinden en de betrokkenheid van de groep en de individuele kinderen tijdens de uitvoering. 7. Zij stemt in haar communicatie af op de sociale en culturele achtergronden van de kinderen. 8. Zij daagt kinderen uit tot meedenken en meebeslissen in het kader van zelfregulering en autonomie van het kind. 9. Zij ziet en weet de talentontwikkeling van de kinderen te ondersteunen in de activiteiten en hierin kansen te creëren. 10. Zij richt de feedback op de zelfregulatie (zelfstandigheid, zelfsturing, zelfbewustzijn, inzicht in zichzelf, management) en ondersteunt het gedrag van kinderen op een positieve wijze. 11. Zij zorgt ervoor dat zij veel en kwalitatief sterke pedagogische interactie momenten heeft met de kinderen, individueel en met de groep. 12. Zij kan ontwikkelingsproblemen hanteren tijdens de uitvoering door de juiste emotionele en educatieve ondersteuning te bieden.
c. Evalueren en ontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zij monitort en evalueert de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de kinderen vanuit welbevinden en betrokkenheid. 2. Zij reflecteert op haar rol als opvoeder en rolmodel vanuit de pedagogische waarden in het pedagogisch klimaat. 3. Zij is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie die zij onderhoudt met de kinderen. 4. Zij kan de eigen rol en het gedrag in de groep verantwoorden en hierop reflecteren. 5. Zij kan reflecteren op de eigen bijdrage aan het groepsklimaat, de eigen bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen en het realiseren van doelen. 6. Zij kan haar pedagogisch handelen afstemmen met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij het kind betrokken zijn. 7. Zij kan haar eigen grenzen bewaken in relatie tot zichzelf en haar werkomgeving.
Feedback	
Ontwikkelpunten	

B. Vakinhoudelijke bekwaamheid

Vakinhoudelijke bekwaamheid, algemene beschrijving

- a. De leerkracht jonge kind heeft kennis van de ontwikkelings-en leerlijnen jonge kind.
- b. Zij heeft inzicht in de samenhang van de verschillende ontwikkelings-en leerlijnen.
- c. Zij kan de inhoud op een samenhangende en betekenisvolle manier vormgeven.
- d. Zij kan een doorgaande lijn realiseren van speels leren naar meer schools leren.
- e. Zij heeft kennis van de aanvankelijke leerprocessen in groep 3.
- f. Zij kan aansluiten en afstemmen op de belevingswereld van kinderen om betrokkenheid te realiseren.
- g. Zij kan bijdragen aan de brede ontwikkeling en de persoonsvorming van de kinderen.
- h. Zij kan haar vakkennis en -kunde actueel houden.

Vakinhoudelijke bekwaamheid, kennis

- a. De leerkracht jonge kind beheerst de ontwikkelings-en leerstof inhouden qua kennis en vaardigheden van het onderwijs voor jonge kind, gericht op het behalen van de kerndoelen van groep 1-3, en kent de (leer)theoretische achtergronden daarvan.
- b. Zij heeft een grondige beheersing van taal en rekenen.
- c. Zij kan de leerinhouden op een doelgerichte, begrijpelijke en betekenisvolle manier vormgeven in de speel/leeromgeving en in activiteiten.
- d. Zij heeft kennis van diverse instructietechnieken in de verschillende ontwikkelingsdomeinen/vakgebieden.
- e. Zij heeft zich verdiept, theoretisch en praktisch, in tenminste één ander leer-/ontwikkelingsgebied of een deel ervan.
- f. Zij heeft kennis van de doorgaande ontwikkelings- en leerlijnen vanuit de voorschoolse educatie en naar het meer formele leren.
- g. Zij kent de samenhang tussen de verschillende ontwikkelings- en leerlijnen in het curriculum.
- h. Zij weet dat kinderen de leerinhouden op verschillende manieren kunnen beleven, interpreteren en er betekenis aan kunnen geven op basis van hun achtergrond.
- i. Zij weet hoe ze haar onderwijs kan afstemmen op de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen.

C. Vakdidactische bekwaamheid

Vakdidactische bekwaamheid, algemene beschrijving

- a. De leerkracht jonge kind kan een samenhangend en beredeneerd aanbod, waarbij spelend leren het uitgangspunt is, plannen en uitvoeren.
- b. Zij kan een ontwikkelingsgerichte, rijke en stimulerende speel-/leeromgeving creëren waarin activiteiten in samenhang vormgegeven worden passend bij de onderwijskundige visie van de school.
- c. Zij kan in groep 3 vanuit inzicht in (aanvankelijke) leerprocessen en de daarbij behorende didactiek het onderwijs vormgeven.
- d. Zij kan in de groep activiteiten begeleiden op een handelings-en ontwikkelingsgerichte wijze, waarbij de voortgang in het realiseren van de doelen gemonitord en geborgd worden.
- e. Zij is in staat om het beredeneerd aanbod op basis van de verschillende, vakinhoudelijke ontwikkelingslijnen vorm te geven en te verantwoorden.
- f. Zij kan geëigende methodieken en didactische technieken voor onderwijs aan het jonge kind inzetten tijdens instructie en begeleiding, afgestemd op de doelen, de inhouden en de kenmerken van de kinderen.
- g. Zij is in staat om op basis van analyse haar onderwijs bij te stellen.
- h. Zij kan haar onderwijs op basis van theoretische onderbouwing aanpassen aan de tijd.

Vakdidactische bekwaamheid, kennis

- a. De leerkracht jonge kind heeft kennis van de verschillende onderwijskundige visies op het leren van jonge kinderen en deze kan herkennen in het leren van haar kinderen.
- b. Zij heeft kennis van verschillende werkwijzen (programma -ontwikkelings-ervaringsgericht) en deze kan inzetten in relatie tot de relevantie van het leren van de kinderen in haar groep.
- c. Zij heeft kennis van verschillende manieren van instructie en begeleiding geven en deze gedifferentieerd weet toe te passen in het actief omgaan met verschillen tussen de kinderen.
- d. Zij kan haar methodisch en thematisch aanbod aanvullen en verrijken.
- e. Zij heeft kennis van de leer-en ontwikkelingslijnen en hoe deze vorm kunnen krijgen in een samenhangend en beredeneerd aanbod.
- f. Zij heeft kennis van digitale leermaterialen en leermiddelen en de technische en pedagogische-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan.
- g. Zij heeft kennis van verschillende didactische werkvormen en de daarbij behorende educatieve interactievaardigheden voor de verschillende ontwikkelingsdomeinen en de theoretische onderbouwing hiervan.
- h. Zij weet hoe zij de ontwikkeling van haar kinderen kan volgen, daarvoor geëigende (observatie- en toets-) instrumenten kan inzetten en de ontwikkeling kan evalueren en analyseren.
- i. Zij weet hoe zij haar onderwijs op basis van data en evaluaties planmatig kan bijstellen en verbeteren.
- j. Zij blijft zich verdiepen in de actuele theoretische en praktische ontwikkelingen van het onderwijs aan jonge kinderen.

Vakdidactische Bekwaamheid, kunde in de praktijk

a. Voorbereiden

1. De leerkracht jonge kind heeft kennis van de leer-en ontwikkelingslijnen van de kinderen m.b.t. leer-en ontwikkelingsdoelen (van spelend naar formeel leren).
2. Zij weet een ruim repertoire van verhalen, versjes, liedjes, beweeg- en taalspelletjes te benutten t.b.v. de brede ontwikkeling van kinderen.
3. Zij kan een beredeneerd en samenhangend aanbod van spel- en leeractiviteiten aanbieden en begeleiden in een rijke speel/leeromgeving, daarbij rekening houdend met de doelen en de zone van naaste ontwikkeling.
4. Zij weet de belevingswereld van kinderen te integreren in het onderwijsaanbod waardoor betrokkenheid ontstaat.
5. Zij heeft voldoende kennis over het belang van spel voor jonge kinderen, de invloed van spel op het leren van jonge kinderen en het inzetten van spelbegeleidingsrollen.
6. Zij weet de kennis van aanvankelijke leerprocessen te benutten bij de vormgeving van het onderwijsaanbod.
7. Zij betreft kinderen bij de inrichting van de speel/leeromgeving, biedt kinderen ruimte voor initiatief en bevordert dat ze een actieve rol hebben in de keuze, planning en beoordeling van hun werk of spel.
8. Zij kan op basis van de doelen de ontwikkelingsvoortgang monitoren en beoordelen passend bij de keuzes van de school en in samenspraak met de ouders en betrokken collega's.

b. Uitvoeren en organiseren

1. De leerkracht jonge kind kan het didactisch handelen afstemmen op de ondersteunings- en onderwijsbehoeften op groeps-, subgroep- en individueel niveau met oog voor kinderen met een specifieke ontwikkelingsbehoefte (ontwikkelingsachterstand en -voorsprong).
2. Zij begeleidt kinderen actief in ontwikkeling van de executieve (leer) functies zoals zelfstandig werken, samenwerken, plannen en stappen die de kinderen moeten zetten om hun taak met succes af te ronden.
3. Zij kan vakinhoudelijke kennis vertalen naar vakdidactisch handelen in de praktijk.
4. Zij kan het onderwijsaanbod van groep 1-3 in samenhang vormgeven.
5. Zij kan verschillende spel- en leeractiviteiten op gang brengen en begeleiden.
6. Zij ondersteunt de inoefening en het automatiseren van de basisleervaardigheden (lezen, rekenen, schrijven) die voorwaardelijk zijn voor het doorgaande leerproces.
7. Zij weet de inbreng van kinderen te benutten en deze in het dagelijks onderwijsaanbod te integreren en daarbij de kinderen te ondersteunen in creatief en probleemoplossend denken.
8. Zij kan vanuit verschillende (begeleidings-)rollen interventies in zetten om het spel en leren te verdiepen of te intensiveren (meespelen, spelregisseur, speladviseur).
9. Zij hanteert educatieve interactievaardigheden bewust gedurende de dag tijdens verschillende activiteiten en biedt hierbij een rijk taalaanbod.
10. Zij hanteert verschillende instructietechnieken, scaffolding en modeling in interacties met de gehele groep/kleine groep/het individuele kind om het functioneren van kinderen naar een hoger niveau te brengen.
11. Zij zet ontwikkelings- en leermaterialen in (zowel conventionele als onconventionele) ter ondersteuning van het bereiken van doelen.
12. Zij biedt kinderen met specifieke onderwijsbehoeften (ontwikkelingsvoorsprong en -achterstand) een doelgerichte en passende ondersteuning, vanuit actieve betrokkenheid bij het kind.
13. Zij creëert voorwaarden voor de inrichting van een aantrekkelijke en rijke speel-/leeromgeving waarbinnen de doelen van het onderwijsaanbod gerealiseerd kunnen worden.
14. Zij kan op een veilige, ordelijke en doelmatige haar speel-/leeromgeving inrichten en haar ontwikkelingsmaterialen en andere speel- en leermiddelen toegankelijk maken.
15. Zij weet haar activiteiten zodanig te organiseren dat er voldoende tijd is voor observeren, het volgen van de ontwikkeling en het realiseren van een passend aanbod.
16. Zij kan het klassenmanagement zodanig organiseren dat er rekening gehouden wordt met de specifieke, organisatorische behoeften van de groep als geheel, subgroepen en individuele leerlingen.
17. Zij kan in het klassenmanagement de verschillende activiteiten timen en faseren m.b.v. bestaande regels en routines en monitort en bewaakt de uitvoering van het geplande aanbod.

c. Evalueren en ontwikkelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. De leerkracht jonge kind reflecteert op de waarde en de betekenis van het onderwijsaanbod in relatie tot de brede en specifieke ontwikkeling van kinderen. 2. Zij kan reflecteren op de proceskwaliteit van het leerproces bij de kinderen. 3. Zij kan haar didactische aanpak en handelen evalueren, analyseren en bijstellen vanuit de ontwikkelingsperspectieven van kinderen en de gestelde doelen. 4. Zij kan verschillende observatie-en toetsinstrumenten hanteren, de gegevens interpreteren en op basis hiervan conclusies trekken voor het didactisch handelen. 5. Zij kan de kwaliteit en opbrengsten van spel en de gerichte leeractiviteiten (rekenen en taal/lezen) observeren en analyseren. 6. Zij kan ontwikkelings-/leerproblemen signaleren, maakt deze bespreekbaar in kind-/groepsbespreking, met ouders en kan op basis van de uitkomsten interventies inzetten, monitoren en evalueren. 7. Zij kan bij het evalueren gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals supervisie en intervisie. 8. Zij draagt bij aan pedagogische-didactische evaluaties in haar school en kan deze in afstemming met haar collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in haar school.
Feedback	
Ontwikkelpunten	

D. Brede professionele basis:

1. Plannen, organiseren, samenwerken en communiceren met collega's en anderen;
2. Bekwaam in algemene, professionele en persoonlijke ontwikkeling.

Brede professionele basis, algemeen 1

- a. De leerkracht jonge kind is een teamspeler, ziet ouders als opvoedingspartners en kan samenwerken met instellingen die verbonden zijn aan de schoolorganisatie t.b.v. de brede ontwikkeling van de kinderen.
- b. Zij heeft zitting in verschillende netwerken.
- c. Zij staat open voor een vervolgopleidingen die de professionaliteit verhogen.

1. Plannen, organiseren, samenwerken en communiceren met collega's en anderen, algemene omschrijving

- a. De leerkracht jonge kind sluit in de klassenorganisatie aan bij de visie van de school/stichting.
- b. Zij levert haar bijdrage aan een goed pedagogisch en vakinhoudelijk/-didactisch klimaat op haar school, aan goede onderlinge samenwerking, aan een goede schoolorganisatie en kan dit beargumenteren.
- c. Zij kan op een constructieve wijze deelnemen aan vormen van overleg binnen de school die een bijdrage leveren aan een goed pedagogisch en vakinhoudelijk/didactisch klimaat en de schoolorganisatie.
- d. Zij realiseert een sfeer waarin de collega's binnen de organisatie optimaal samenwerken t.b.v. het onderwijs.
- e. Zij is in staat om een constructieve relatie met de ouders te onderhouden en educatief partnerschap vorm te geven.
- f. Zij werkt op een adequate wijze samen met externe betrokkenen. Zij neemt op een constructieve manier deel aan verschillende vormen van overleg met betrokken professionals en instellingen binnen en buiten de school (Samenwerkingsverband, HBO, zorginstelling etc.).
- g. Zij levert een bijdrage aan een goede samenwerking tussen ouders, betrokken professionals en (zorg)instellingen in de omgeving van de school zodanig dat er voor alle kinderen sprake is van een goede aansluiting tussen de opvoedings-en onderwijsactiviteiten.
- h. Zij vertaalt kennis en vaardigheden naar samenwerking met verschillende disciplines.
- i. Zij levert een bijdrage aan de implementatie van wezenlijke vernieuwingen en sluit zich daar waar mogelijk aan bij netwerken, professionele gemeenschappen, expertgroepen of werkgroepen gericht op het jonge kind.
- j. Zij heeft een onderzoekende houding waardoor zij ten eerste één kan zijn met het jonge kind en ten tweede haar eigen handelen kan versterken door activiteiten en situaties creatief te benaderen.

Kennis	<ul style="list-style-type: none"> a. De leerkracht jonge kind is zich bewust van haar eigen unieke talenten en weet deze coöperatief in te zetten. b. Zij heeft kennis van sociale relaties binnen een (school-)team. c. Zij heeft kennis van het aansturen van een onderwijsassistent c.q. leraar-ondersteuner. d. Zij heeft kennis van het leren van veranderingsprocessen binnen een (school-)team. e. Zij weet hoe zij kan bijdragen aan een succesvolle organisatie in afstemming met haar team. f. Zij heeft een overzicht van de jaarplanning en weet hoe zij haar taken daarbinnen kan vervullen.
Kunde	<ul style="list-style-type: none"> 1. De leerkracht jonge kind communiceert met collega's over de organisatie en planning van het werk: informeert collega's, stemt af met collega's en spreekt collega's aan over gemaakte afspraken. 2. Zij communiceert met collega's en betrokken professionals over de ontwikkelingen van kinderen op basis van gehanteerde kwaliteitszorgsystemen en over de kwaliteit van de groepsprocessen. 3. Zij kan leidinggeven aan de werkzaamheden van een onderwijsassistent/leraar ondersteuner. 4. Zij concretiseert en verdiept de visie en ontwikkelingen van de organisatie en actuele ontwikkelingen kan deze vertalen in het onderwijs van jonge kinderen. 5. Zij vertaalt en verantwoordt het organisatiebeleid naar het eigen handelen. 6. Zij zet samen met de collega's verander- en verbeterprocessen in gang, vanuit een lerende en onderzoekende cultuur. 7. Zij heeft belangstelling voor ideeën van collega's en luistert actief naar hun standpunten, vraagt door. 8. Zij kan kritisch reflecteren op de eigen lerende en onderzoekende houding. 9. Zij kan educatief partnerschap met ouders op een constructieve wijze vormgeven en onderhouden. 10. Zij heeft een helder beeld van het kind en bespreekt de ontwikkeling van het kind met de ouders en bespreekt hoe ouders hieraan actief een bijdrage kunnen leveren. Daarbij weet ze de informatie die ze van ouders ontvangt actief te benutten. 11. Zij neemt initiatieven voor inhoudelijk overleg met voorschoolse voorzieningen door informatie over de ontwikkelingen van de kinderen uit te wisselen en doorgaande lijnen te realiseren. 12. Zij werkt constructief samen en levert een bijdrage aan het overleg met betrokken (zorg)professionals.
Feedback	
Ontwikkelpunten	

Brede professionele basis, algemeen 2

- a. De leerkracht werkt in een professionele ruimte waarin zij verantwoordelijkheid neemt en voortdurend afwegingen en keuzes maakt.
- b. Zij werkt met een onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding zowel in de dagelijkse uitvoering als bij het bijstellen en verbeteren van het onderwijs.
- c. Zij laat zien dat zij het vermogen heeft om zich blijvend te kunnen ontwikkelen in haar werk, samen met en van haar collega's te leren en bij de tijd te blijven.

2. Bekwaam in algemene professionele en persoonlijke ontwikkeling, algemene omschrijving

Kennis	<ol style="list-style-type: none">a. De leerkracht jonge kind heeft kennis van actuele ontwikkelingen in de samenleving en weet deze te verbinden met haar onderwijspraktijk.b. Zij kan haar onderwijs verantwoorden vanuit een visie en onderbouwing.c. Zij houdt haar kennis over onderwijs jonge kind up to date.d. Zij heeft inzicht in haar eigen ontwikkeling, kent haar kwaliteiten en ontwikkelpunten.e. Zij kan op een onderzoeksmatige manier naar problemen kijken en deze oplossen.
Kunde	<ol style="list-style-type: none">1. De leerkracht jonge kind neemt deel aan professionaliseringsactiviteiten en lerende netwerken.2. Zij kan samen met collega's kritisch reflecteren op haar handelen.3. Zij kan hulp vragen indien nodig en leert van fouten.4. Zij toont zich nieuwsgierig om kennis en ervaring te verbreden en te verdiepen.5. Zij integreert nieuwe kennis en ervaringen in haar eigen aanpak.6. Zij onderzoekt waarom goede ideeën of programma's werken.7. Zij laat zien hoe zij geleerd heeft van evaluaties.8. Zij bevordert een open en feedback gevende cultuur.9. Zij betreft haar collega's bij vraagstukken omtrent onderwijsontwikkeling en ontwikkeling van kinderen.10. Zij deelt haar kennis en kunde met collega's.
Feedback	
Ontwikkelpunten	

Literatuurlijst

Beets Kessens, A., Peters, M., Oers-deBruyn, van, Y., Teeuwen, A. (2017). *De beroepsstandaard voor de jonge-kindspecialist*. Bilthoven: Landelijke Beroepsgroep voor Begeleiders in het Onderwijs.

Berg, van den, E. (2020). *The connective teacher*. Nieuw Vennep: BureauBas.

Boland, A. (2015). *Niet leren zonder spelen, artikel uit Veerkracht jaargang 12, nr.2*. Zwolle: Katholieke Pabo Zwolle.

Boland, A. (2017). *Lectoraatsplan Het Jonge kind*. Amsterdam: Hogeschool iPabo.

Deterd Oude Weme, G., Veneklaas, L. (2019). *Opleidingsplan en Werkplekieren 2019-2020, Ad Pedagogisch Educatief Professionaal (PEP)*. Enschede/Deventer: Saxion, Academie Pedagogiek en Onderwijs.

Henrichs, L., Kool, C., Loon, van, N., Sanders, C. (2017). *Utrechts Kwaliteitskader*. Utrecht: Studio TOMIS.

Janssens, H., Kraats - Hop, van de, P., Oenema – Mostert, I., Woltjer, G. (2018). *Stapsgewijs onderwijs: het kind centraal!* Groningen/Utrecht: Noordhof Uitgevers.

Kools Q., Oolbekkink-Marchand, H., Stokhof, H., Vervoort, M. (2020). *De Staat van de Lerarenopleider*. Utrecht: SAUS!, Digitale Producties en VELON.

Marzano, R.J. (2013). *De reflectieve leraar, bouwen aan excellentie*. Rotterdam: Bazalt Educatieve Uitgeverij.

Veen, A., Heurter, A., Veen, I. van der & Bollen, I. (2019). *Kwaliteit in de peuter- en kleutergroepen en ontwikkeling van kinderen*. Amsterdam: Kohnstaminstituut.

Willering, L., Ruiterkamp, E. (2019). *Opleidingsplan, voltijd 2019-2020*. Enschede: Saxion, Academie Pedagogiek en Onderwijs.

Websites:

<https://korthagen.nl/aandachtsgebieden/reflectie-en-kernreflectie/>
opgehaald 7 maart 2021

<https://stichting-leerkracht.nl/>,
opgehaald 2 maart 2021

<https://www.lemniscaatonderwijs.nl/video/de-drieslag-van-biesta-in-de-praktijk/>,
opgehaald 2 maart 2021

<https://www.lbjk.nl>
opgehaald op 2 maart 2021

<https://lerendeleraren.nl>,
opgehaald 2 maart 2021

<https://www.platformsamenoopleiden.nl/wp-content/uploads/2020/06/De-connective-teacher.pdf>
opgehaald 2 maart 2021

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/bekwaamheidseisen-leraren>,
opgehaald 3 juni 2020

<http://www.nuvoorlaterutrecht.nl/uploads/files/UKK%202017.pdf>
opgehaald 2 maart 2021

<https://wij-leren.nl/bekwaamheidseisen-leraar-primair-onderwijs>
opgehaald 2 maart 2021

Kwaliteitsstandaarden voor professionals werkzaam met jonge kinderen

1. Een professional jonge kind kan de ontwikkelingspsychologische kennis van jonge kinderen gebruiken in een betekenisvolle speel/leeromgeving waarbij zij actief kan omgaan met verschillen in ontwikkelingsbehoeften tussen kinderen. Zij is zich ervan bewust dat kinderen, om zich te kunnen ontwikkelen, warme relaties en ondersteuning nodig hebben binnen hun eigen sociale en culturele omgeving. De professional is in staat om evidenced-informed (op basis van theorie en bewezen praktijk kennis) te handelen om zo kinderen te stimuleren en te ondersteunen in hun ontwikkeling.
2. Een professional jonge kind beseft dat een succesvolle ontwikkeling in de vroege kind jaren afhankelijk is van een geslaagd educatief partnerschap met de ouders van jonge kinderen. Zij kan positief en proactief omgaan met diversiteit en kenmerken van het gezin. Zij is in staat om respectvolle, responsieve en wederkerige relaties te onderhouden en ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind. Zij levert tevens een bijdrage aan de ontwikkeling van relaties met andere instellingen t.b.v. doorgaande lijnen en opvoedingsondersteuning.
3. Een professional jonge kind weet hoe zij observaties, documentaties en andere ontwikkelingsgerichte (toets) instrumenten op een verantwoorde wijze en passend bij het kind, kan inzetten t.b.v. de voortgang van het kind in zijn/haar ontwikkeling. Samen met ouders en betrokken collega's weet zij de gegevens te relateren aan leerlijnen en te gebruiken voor de planning van toekomstige activiteiten en interventies waarbij zij gericht is op positieve kind uitkomsten.
4. Het omgaan met individuele verschillen tussen kinderen en de verschillen in gezins-en omgevingskenmerken vragen om een proactieve passende en afgestemde benadering van de professional. Vooral voor kinderen afkomstig uit stressvolle kansarme gezinnen vraagt het kunnen omgaan met negatieve emotionele emotionaleiteit een bewust en positief omgaan met negatieve signalen. Bij deze uitdaging zijn de volgende uitgangspunten van belang:
 - De professional is in staat om een positief, betrokken, ondersteunend en een op relaties gebaseerd, positief pedagogisch klimaat te creëren als basis voor de ontwikkeling van jonge kinderen.
 - Zij is in staat om educatieve vaardigheden in te zetten die aansluiten bij de ontwikkelingslijnen en de individuele ontwikkelingsbehoeften van het kind. Het kunnen bieden van gedifferentieerde instructie en scaffolding in educatieve interacties, het hanteren van spel als kernactiviteit voor het leren van jonge kinderen en het begeleiden van de ontwikkeling van de executieve functies zijn hierin essentieel.
 - Zij beschikt over een breed educatief/didactisch handelingsrepertoire welke evidenced informed is en aansluit bij de wijze waarop jonge kinderen leren in relatie tot hun sociaal-culturele en talige omgeving.
5. De jonge kind professional heeft kennis van de neurologische ontwikkeling, de samenhang en de inhoud van de verschillende ontwikkelings/vak domeinen, (sociaal-emotionele ontwikkeling, taal en geletterdheid, gecijferdheid, motoriek en beweging, expressie en beeldende kunst, wetenschap en techniek). Zij kent de bijbehorende pedagogische en didactische concepten van de afzonderlijke

domeinen. Daarnaast heeft zij kennis van methodieken en instrumenten voor onderzoek en de manier waarop een rijke speel/leeromgeving ingezet kan worden in het jonge kind curriculum. Ze gebruikt haar kennis en bronnen om beslissingen te nemen over spontane en geplande leerervaringen en de vormgeving van een betekenisvol (thematisch) aanbod waarbij zij ervoor zorgt dat het aanbod ontwikkelings-stimulerend, uitdagend en zinvol is voor het kind. De jonge kind professional kan op basis van evaluatie haar praktijk verbeteren, haar pedagogische, didactische en inhoudelijke kennis verdiepen en het curriculum verbeteren.

6. De professional jonge kind kan zich identificeren met het jonge kind en ze kan optreden als geïnformeerde pleitbezorger voor het jonge kind, het gezin en voor haar eigen vak. Zij maakt hierbij gebruik van professionele communicatievaardigheden en gesprekstechnieken om de ontwikkeling van het jonge kind te ondersteunen en hierover te communiceren met ouders en collega's. Ze weet hoe ze ICT-middelen kan inzetten in deze communicatie. Zij neemt deel aan lerende netwerken met collega's om zichzelf te ontwikkelen en haar eigen praktijk te onderzoeken en te verbeteren. Zij reflecteert doorlopend op haar eigen handelen en blijft hierover in gesprek met haar collega's. Zij maakt daarbij ook gebruik van ICT (beeldopnamen) om samen met collega's te reflecteren op haar eigen observaties en handelen.

Lerende Leraren Twente PLG Jonge Kind, Uitgangspunten Goed Onderwijs Jonge Kind, 2020.

NAEYC (National Association for the Education of Young Children, 2020. Professional Standards and Competencies for Early Childhood Educators. NAEYC

Saxion Expertisecentrum Jonge Kind, januari 2021